

На думку М. Фуллана, успіх освітніх реформ залежить від кількох чинників. Цю залежність він описує формулою: $E = MCA^2$, у якій E – коефіцієнт корисної дії системи, M – мотивація до реформ (воля, мета, відданість), C – здатність до реформ, A^2 – підтримка, помножена на відповідальність [3]. На нашу думку, у цій формулі не враховано важливі показники нагальності, назрілості, вчасності, наступності реформ. Формула М. Фуллана також не містить показник, що, на нашу думку, є особливо важливим у вітчизняному контексті нелінійного розвитку освітньої системи в умовах демократичного транзиту – ступінь ресурсного (кадрового, матеріального, часового) забезпечення освітніх змін.

Інформаційні джерела:

1. Семенець-Орлова І. А. Державне управління освітніми змінами в Україні: теоретичні засади. Монографія. К.: ЮСТОН, 2018. 420 с.
2. Фуллан М. Сили змін. Вимірювання глибини освітніх реформ. Львів: Літопис, 2000. Ч. 1. 272 с.
3. Фуллан М. Сили змін. Вимірювання глибини освітніх реформ. Львів: Літопис, 2000. Ч. 2 (Продовження). 164 с.

УДК: 334.021

Г.В. Сиротюк, канд. екон. наук, доц. (*ЛНУП, Львів*)

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

В період стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та інновацій важливого значення набувають процеси цифровізації. Соціально-економічний розвиток нової епохи супроводжується поступовим витісненням матеріальних ресурсів та другий план та зростанням ролі таких ресурсів як інформація та знання [1, с. 103].

Головна мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації вже існуючих та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні. Цифровізація є важливим інструментом для досягнення цілей сталого розвитку економіки, але при умові, що впровадження цифрових технологій буде приносити не лише економічний, але й екологічний та соціальний ефекти.

Стратегічна ініціатива цифрової трансформації набула підвищеного значення у зв'язку з епідемією COVID-19, коли підприємства вимушені переходити на технології, які вони не планували впроваджувати та переглядати свої стратегічні пріоритети.

Саме шляхом цифрової трансформації можуть бути вирішення головні проблеми з якими зіткнулися власники бізнесу: захист своїх співробітників від епідемії шляхом переходу на дистанційну роботу; нетворкінг і бізнес-комунікації, де однією з альтернатив особистим зустрічам є відео конференції, а також існує безліч платформ для нетворкінгу; зростаючий попит на автоматизацію процесів і роботизацію через збої і порушення в ланцюгах поставок і зупинки виробництва; стратегія і тактика збереження життєздатності компанії в умовах невизначеності.

Водночас, цифрова трансформація бізнесу, яка визначена як важливий чинник економічного та соціального зростання, призводить до появи низки проблем, а саме: зростання безробіття внаслідок роботизації праці, забезпечення належного рівня конфіденційності даних, кібербезпеки, соціальної справедливості і соціально-економічної комунікації тощо.

Цифрова трансформація знаменує собою радикальне переосмислення того, як підприємство використовує технології, людей та процеси, щоб принципово змінити ефективність бізнесу. Цифрова трансформація бізнесу є тривалим процесом, спрямованим на оптимізацію виробництва, бізнес-процесів для збільшення конкурентоспроможності товарів і послуг.

На даному етапі суттєвих змін бізнес-середовища та з метою виживання у конкурентній боротьбі, підприємства впроваджують у свою діяльність діджитал-технології, які дозволяють переводити величезний обсяг інформації в в структуровану систему даних і полегшувати роботу підприємств.

Діджиталізація охоплює низку складових елементів:

1. Кіберфізичні системи – це такі механізми, що діють на основі спеціальних комп'ютерних алгоритмів, які пов'язані з користувачами через Інтернет.

2. 3D-друк – технологія тривимірного друку об'єкт за допомогою 3D-принтера.

3. Великі дані - це такі методи економічного аналізу, що дають можливість аналізувати й обробляти великі набори інформації.

4. Робототехніка – широко використовується в бізнесі і орієнтована на виготовлення робототехнічних систем, які спроможні

автоматизувати складні технологічні процеси, і тим самим, полегшити працю людини у небезпечних умовах

5. Інтернет речей – мережа фізичних пристроїв, яка використовується для відстеження та оновлення в реальному часі різних баз даних в режимі он-лайн.

Одним з напрямків цифрової трансформації є зміна бізнес-моделі, яка може стосуватися змін в дистрибуції, створенні супутніх цифрових продуктів або переформатування бізнесу.

Послідовності етапів цифрової трансформації бізнес-моделі може виглядати наступним чином [2]:

1. Цифрова реальність: існуюча бізнес-модель компанії визначається разом з аналізом доданої вартості, при цьому вивчаються інтереси зацікавлених сторін та потреби клієнтів.

2. Цифрова амбіція: на основі цифрової реальності визначаються основні цілі цифрової трансформації в контексті часу, фінансів, простору й якості.

3. Цифровий потенціал: встановлюються найкращі практики та активатори розвитку цифрової трансформації.

4. Цифрова адаптація: відбувається аналіз варіантів дизайну цифрової бізнес-моделі, проводиться їх оцінка і порівняння з існуючою бізнес-моделлю, оцінюються можливі комбінації елементів дизайну.

5. Цифрова реалізація: має місце упровадження розробленої цифрової бізнес-моделі.

Сьогодні головними чинниками розвитку процесів діджиталізації бізнесу стають: поява новітніх цифрових технологій; формування нових потреб та запитів споживачів, які орієнтуються на економію часу; пошук і придбання товару за чіткими параметрами; створення нових цінностей, властивостей товару; зміна умов конкурентного середовища.

Зазначені перетворення потребують змін у державній політиці підтримки та розвитку бізнесу.

Перехід до високих технологій потребує оновлення техніко-технологічної бази, засобів виробництва та механізмів управління підприємствами. До найважливіших технологічних чинників, яким доцільно приділяти увагу підприємствам відносять: спеціалізацію і розмір підприємства; ступінь інтенсивності технологічного розвитку підприємств; технологічні можливості підприємства; технологічна культура виробника; фінансовий стан підприємства; стратегія розвитку підприємства.

Цифрову трансформацію бізнесу доцільно розглядати з позиції науковців, бізнесу, держави та громадськості, оскільки в умовах розвитку ери цифрової економіки процес впровадження цифрових технологій в практику ведення бізнесу є основою для підвищення його ефективності та прозорості. Саме це відповідає інтересам бізнесу, суспільства і держави загалом.

Отже, для забезпечення сталого розвитку економіки, зміцнення економічної та технологічної безпеки необхідне впровадження цифрових технологій. Їх використання дозволить якісно зберігати великий масив даних, проводити аналіз отриманих результатів і ухвалювати обґрунтовані рішення, які будуть сприяти підвищенню конкурентоспроможності, мінімізації витрат та максимізації прибутку.

Інформаційні джерела:

1.Пантелеева Н.М. Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства: монографія / за ред. Н.М. Пантелеевої, С.Ю. Колодія, М.А. Ребрика. К.: ДВНЗ "Університет банківської справи", 2019. 299 с.

2.Shalmo D., Christopher A. W., Boardman L. Digital transformation of bussines models – best practice, enablers and roadmap. *International Journal of Innovation Management*. 2017. Vol. 21 (08). P. 1-17.

УДК 65.012.23

С.М. Сукачова, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

З початком російсько-української війни переважна більшість суб'єктів господарювання України опинилася в катастрофічних умовах. За даними аналітичних досліджень Центру розвитку інновацій, Офісу з розвитку підприємництва та експорту, національного проекту «Дія» було визначено, що 46,8% підприємств повністю або майже повністю припинили свою роботу після 24 лютого 2022 року. При цьому лише 4,5% підприємств знайшли можливість збільшити обсяги своїх доходів у порівнянні з довоєнним часом.

Такі умови надали новий виклик суб'єктам підприємницької діяльності щодо відповідної переорієнтації бізнесу та зміни стратегії. Так, на даний час вже 33,4% підприємств адаптувалися до нових умов та мають стратегію дій, 55,5% підприємств ще перебувають у процесі